

Posudek vedoucího bakalářské práce

Rozálie Švaříčková: Proměňující se pojetí ženského těla v tvorbě sochařek 20. století. Posun od ženy formované mužem po stopu, kterou žena zanechává.

Bakalářská práce se zabývá danou tematikou (koncepce a významy motivu ženského těla v tvorbě sochařek ve 20. století) v širokém historickém, teoretickém, sociálním kontextu. Tento úvodní kontext je relevantním vstupem do diskuse, nicméně by si myslím zasloužil rozmanitější podložení v teoretické literatuře, jakkoli např. dílo S. de Beauvoir je zajisté iniciační a stále inspirativní. Některé shrnující úvahy v tomto kontextu jsou poměrně diskutabilní, a to z různých důvodů. Např. na str. 17 se praví, že „dlouhá staletí bylo umělecké prostředí sférou výhradně mužskou“. V této záležitosti je diskutabilní vlastně to, zda se dlouhá staletí něco takového jako „umělecké prostředí“ (v dnešním typu chápání) vůbec vyskytovalo – to, čemu dnes říkáme „umění“, bylo přinejmenším na Západě považováno vesměs za vcelku standardní řemeslnou produkci a povědomí o jakémsi „ars“ bylo až do přelomu 18. a 19. století (kdy vznikla např. pražská „akademie“) obecně dosti minimální. Nicméně autorka úvodní kontext práce sumarizuje pro určitý základní vhled, řekl bych postačujícím způsobem a vhodně jej propojuje s otázkami dostupnosti institucionalizovaného uměleckého školství pro ženy, dále s otázkami dobových představ o tom, čemu by mělo sloužit „ženské umění“ atd. Od tohoto vhodně sumarizovaného kontextu přechází autorka postupně ke konkrétnějším aspektům tvorby sochařek ve 20. století a k jejich využívání rozmanité tematiky a různorodého zpracování ženského těla. Z hlediska formového jde o otázky celku a fragmentu, kompozice, dynamiky a statiky, plného a prázdného volumenu (stopy) apod. Přesun od vnějšího pohledu na figuru (á la určitý voyeurský, tzv. mužský pohled), k vnitřnímu prožitku třeba i drobné pohybové události, k prožitku dotyku, haptického pocitu, ke zkušenosti zanechávání stopy a její imaginativní interpretace a dotváření demonstruje významový obrat v sochařské produkci zabývající se nějakým způsobem ženským tělem. Tolik výrazných posunů ve zpracování tématu těla neproběhlo v sochařství ve 20. století, pokud vím, v oblasti reflexe mužské figury a i

tento aspekt (pokud se tedy výrazně nemýlím), lze pokládat za jistý ideový odklon od tradice a za zakládání nové konceptualizace tělesnosti.

Bakalářskou práci Rozálie Švaříčkové pokládám hlavně v částech věnovaných interpretacím sochařských fenoménů za velmi kvalitní, nicméně zasazení do teoretického rámce by si, jak už bylo řečeno, zasloužilo větší propracování, provázání a větší škálu zdrojů.

Práci doporučuji k přijetí a navrhuji hodnocení „velmi dobře“ (tedy „2“).

Václav Hájek